

Warszawa, 1 kwietnia 2022 r.

Stanowisko w sprawie niezbędności substancji konserwujących dla farb i powłok

Szanowni Państwo, pragniemy zaprezentować nasze oraz CEPE* stanowisko w sprawie coraz mniejszej ilości dostępnych substancji konserwujących. Z punktu widzenia naszej branży, sytuacja stała się krytyczna i wymaga omówienia i interwencji na kilku szczeblach polskiego oraz unijnego legislatora.

Substancje konserwujące do farb stają się coraz mniej dostępne

- Europejska branża farb, tuszów drukarskich i pigmentów artystycznych, a także miliony produktów pokrywanych powłokami, stoją w obliczu znaczącego wyzwania odnośnie do przyszej dostępności substancji konserwujących.
- Powłoki wodorozcieńczalne potrzebują substancji konserwujących, by zapobiegać rozwojowi mikroorganizmów w opakowaniach oraz na produktach gotowych.
- Bez substancji konserwujących nastąpi wzrost ilości produktów zmarnowanych oraz potrzeba częstszego odnawiania powłok malarskich. To stoi w bezpośredniej sprzeczności z ambicjami UE odnośnie ekologii, czy gospodarki o obiegu zamkniętym.
- Na dziś branża dysponuje bardzo ograniczonym wachlarzem substancji konserwujących, a oczekuje się, że sytuacja ulegnie dalszemu pogorszeniu.

Dlaczego substancje konserwujące znikają z rynku?

- Krytyczne znaczenie ma wdrożenie rozporządzenia UE o produktach biobójczych (BPR), które stanowi mechanizm regulacji prawnych dla substancji konserwujących.
- Od uprawomocnienia BPR, weszły w życie bardzo skomplikowane procedury, wskutek czego producenci substancji konserwujących rzadko wprowadzają na rynek nowe produkty.
- Jednocześnie, istnieje mechanizm oceny bezpieczeństwa zmniejszający liczbę substancji konserwujących dopuszczonych do obrotu.
- Drugim kluczowym elementem są regulacje dotyczące klasyfikacji i znakowania opakowań, przyczyniające się do zmniejszania liczby dostępnych substancji konserwujących.
- Gdy substancja otrzyma zharmonizowaną klasyfikację (proces CLH z Rozporządzenia CLP), mogą zostać ustalone specyficzne stężenia graniczne. Te wartości mogą skutkować zakazem wykorzystania substancji w produktach konsumenckich, takich jak farby.
- W rezultacie w połączeniu rozporządzenia BPR i CLP mogą w ciągu najbliższych lat wyeliminować wszelkie możliwości realnej konserwacji naszych produktów.

Czy farby i lakiery z substancjami konserwującymi są bezpieczne?

- Farby wodorocieńczone zawierające substancje konserwujące są bezpieczne jeśli są stosowane zgodnie z zaleceniami producenta.

Czy są dostępne produkty alternatywne?

- Od czasu wprowadzenia nowych procedur BPR opracowano bardzo niewiele nowych substancji konserwujących, a ponadto nie widzimy, aby prowadzone były prace badawczo-rozwojowe nad odpowiednimi substancjami.
- W przypadku specyficznych zastosowań (np. matowe farby do wnętrz), niektóre farby stały się dostępne w wersji bez substancji konserwujących.
- Niemniej jednak, nie pozostają one wolne od wad. Farby te wymagają szczególnej ostrożności z uwagi na ich wysokie pH, produkowane są w bardzo kosztownych, higienicznych instalacjach, a technologia ta nie sprawdza się w innych zastosowaniach.

Co można zrobić?

Propozycje krótkoterminowe:

- **Wprowadzenie szerszej oceny wpływu na rynek dla każdej substancji ocenianej w Programie Przeglądu Bezpieczeństwa**

Wszelkie pozostałe substancje alternatywne powinny zostać poddane wspólnej ocenie skutków.. Jeśli w jej drodze zostanie ustalone, że brak jest substancji alternatywnych, należy dopuścić dalsze ich stosowanie. .

- **Środki ograniczania ryzyka powinny być oparte na ogólnej ocenie ryzyka, a nie prostej zgodności z procedurami zharmonizowanej klasyfikacji i oznakowania (CLH).**

Procedury CLH wykorzystują swoiste zagrożenia takie, jak właściwości uczulające skórę, do określenia dopuszczalnych stężeń i wymagają stosowania oznaczeń ostrzegawczych.

Jednakże, nie ustanawiają one granicy bezpieczeństwa ukierunkowanej na zidentyfikowane ryzyko. W przeciwieństwie do tego, BPR wymaga oceny opartej na ogólnym oszacowaniu ryzyka i dlatego nie powinno być po prostu tożsame z zastosowaniem limitu klasyfikacyjnego zagrożenia z CLH. Zamiast tego należy przeprowadzać właściwe oceny ryzyka, by zidentyfikować odpowiednie środki jego ograniczania.

- **Zezwolenie na ocenę ryzyka na etapie dopuszczenia produktu**

Gdy ocena ryzyka prowadzona jest na poziomie produktu, uwzględnia ona jego holistyczny obraz, co stanowi najbardziej odpowiedni sposób oceny produktu. Zapobiega to też sztucznym ograniczeniom, jak w przypadku stosowania oceny wcześniej, przy zatwierdzeniu substancji

Propozycje długoterminowe:

- **Niech BPR będzie dostosowane do celu**

Raporty¹ wykazują już potrzebę rewizji BPR. Podkreślane są w nich systemowe niedobory zasobów w Państwach Członkowskich, znaczące opóźnienia w Programie Przeglądu Bezpieczeństwa oraz bardzo ograniczone innowacje w zakresie nowych substancji aktywnych.

- Dogłębną ocenę BPR wyznaczono na rok 2025. Może ona stanowić podstawę dalszych działań. Wobec oczywistych niedociągnięć, przygotowanie do rewizji BPR powinno zacząć się najszybciej jak to możliwe, aby przyspieszyć jej wdrożenie.
- Procedury BPR powinny być poddane niezależnemu przeglądowi ekspertów z platformy ds. dostosowania się do wymogów przyszłości (Fit for Future Platform), która pomaga Komisji Europejskiej upraszczać prawo unijne i zmniejszać związane z nim zbędne koszty.

Pragniemy także zauważyć, iż powłoki malarskie ze swojej natury wspierają zrównoważony rozwój, gdyż chronią i przedłużają żywotność powierzchni oraz produktów. Dodatkowo, branża farb i lakierów już dawno poczyniła zobowiązania w kierunku zrównoważonego rozwoju. Jednym z najbardziej znaczących tego przejawów jest przestawienie się z produktów rozpuszczalnikowych na wodorocieńczone. Jest to pozytywny kierunek, lecz jego utrzymanie jest możliwe jedynie poprzez wprowadzenie do tych produktów substancji konserwujących albo zwiększenie ich poziomów. W tej sytuacji z punktu widzenia środowiska naturalnego, bilans nadal pozostaje pozytywny.

Szanowni Państwo!

Wzywamy Komisję Europejską, Europejską Agencję Chemikaliów oraz Państwa Członkowskie, by podjęły kroki konieczne do zapewnienia ciągłej dostępności substancji konserwujących do farb, tuszów drukarskich i pigmentów artystycznych. Wierzimy, że jeśli eksperci z różnych agencji i organów podejmą wspólną pracę nad tą kwestią, uda się znaleźć rozwiązanie zapewniające zarówno wysoki poziom ochrony dla konsumentów oraz środowiska naturalnego, jak i skuteczną konserwację produktów. Jesteśmy gotowi na wszelkie formy współpracy oraz do dostarczenia na żądanie wszelkich dodatkowych informacji.

¹ (COM(2021) 287 final)